
Josef Dobeš Cítím se velmi oslabený

Josef Dobeš Cítím se velmi oslabený

30.9.2010, rubrika: Bez obalu, strana: 64, autor: Milan Šíma

Českých středních a vysokých škol by podle ministra školství Josefa Dobeše (Věci veřejné) mělo být asi o třetinu méně. Zejména o husté síti vysokých škol mluví jako o bezedném pytli, do něhož se sypaly peníze bez ohledu na efektivnost.

Tak jaké to je, být ministrem?

Kdybyste se mě zeptal před dvěma měsíci, tak to jsem opravdu nevěděl, kde mi hlava stojí. Po takových třech, čtyřech týdnech se mi to ale podařilo srovnat do harmonogramu, který mi vyhovuje. Pak jsem zažil období euforie a teď teprve zabředávám do těch dlouho neřešených problémů. Teprve teď jsem v realitě.

* Poslední týdny se zdá, že řešíte hlavně personální věci.

Jsem ministr s vnitřním neklidem. Není nejhorší mít problém, mnohem horší je o něm nevědět. A když problém identifikuju, tak si zase nedovedu představit, že bych ho přikryl a řekl, že není. Někdy jsou personální problémy jen důsledkem toho, že se snažím podřízeného nakopnout k tomu, aby problém řešil. A nakopávám ho a nakopávám a nejde to, tak ho pak musím vykopnout.

* To ale asi není případ ředitele investic Michala Pilina, kterého jste – po dvou měsících, co jste si ho přivedl na ministerstvo – odvolával velmi nerad. Usuzuju alespoň podle toho, jak jste o tom mluvil na tiskové konferenci.

Důvodem, proč jsem ho odvolal, byl silný mediální tlak. Poslední kapkou bylo, když jsem na Radiožurnálu jako první zprávu slyšel, že na ministerstvu školství je – v uvozovkách – korupčník, který tam kdo ví proč přišel a kdo ví, kdo za ním stojí. Když jsem to slyšel po veškerém svém vysvětlování, tak jsem pochopil, že je to tak rozjeté, že pro ministerstvo, ale i pro člověka, kterého si poměrně vážím, je nejlepší to skončit, protože pokud ta smečka nedostane syrové maso, tak nepřestane.

* Podle analýzy, kterou si nechal udělat bývalý ministr Liška, se ale pan Pilin podílel na průtazích se stavbami nových univerzitních budov v Brně, Českých Budějovicích, Pardubicích a Olomouci, což pak mělo vést k navýšení nákladů na tyto akce.

Žádnou takovou analýzu jsem na ministerstvu neobjevil. V tom baráku to nenajdete. To je problém.

* Myslím, že Český rozhlas má tento audit k dispozici, tak ho o něj můžete požádat.

Pan Liška, když si to z ministerstva všechno odnesl, to asi někam dal. Mně teď bývalý ministr školství Liška vytýká, že nepodám na pana inženýra Pilina trestní oznámení. On ale přece má velké pochybnosti o panu Pilinovi, tak proč na něj už nepodal trestní oznámení sám? To je můj důkaz, že to je pseudodublinka. Že nikdo nic hmatatelného nemá.

* Bývalý rektor Masarykovy univerzity v Brně Jiří Zlatuška ale také tvrdí, že by za jednáním pana Pilina mohla být korupce.

Titíž lidé, pan Zlatuška, pan Liška a mohl bych jmenovat další, ti všichni nepochybně dobře věděli, že jsem si na ministerstvo přivedl inženýra Pilina. Devět týdnů jim to nevadilo. Pak jsem jim ale odvolal jejich člověka, vrchního ředitele Jana Vitulu, a najednou si všichni začali stěžovat.

* Takže si myslíte, že za tím vším je odvolání Jana Vituly, který na ministerstvu zodpovídal za čerpání peněz z evropských fondů?

Ano, odvolal jsem jejich člověka. Oni vědí, jak to je. Že pan Pilin je velmi schopný ekonom, a že pokud mně tohoto špičkového ekonomu přes investice odstřelí, tak budu velmi oslabený. A já se v tuto chvíli tak opravdu cítím.

* Po odchodu pana Vituly opustilo na protest proti jeho odvolání ministerstvo asi deset dalších úředníků, kteří měli na starosti čerpání peněz z evropských fondů. Prý je z tohoto důvodu ohrožena řada projektů, které jsou na těchto financích závislé.

Teď budu říkat férově i čísla, která jsou třeba proti mně. V této sekci pracuje 236 zaměstnanců. 87 pracovníků podepsalo proti mně petici. V první fázi dali výpověď čtyři lidé. Po týdnu celkově 14. Hlavně těm čtyřem prvním výpovědím jsem rozuměl jako nátlakové akci. Já jsem ale nebyl ochoten ustoupit. Naopak jsem do této sekce přivedl sedm nových lidí a dneska je už situace stabilizovaná.

*

A nejsou ohroženy dotace z evropských fondů po těchto personálních rošádách? V médiích se psalo o padesáti miliardách.

Těchto padesát miliard je ohroženo od začátku. Věděl jsem, že je něco v nepořádku. Proto jsem se snažil s panem Vitulou měsíc intenzivně komunikovat. Dál to už nešlo. Já ale problémy řeším. Chci dokázat, že čerpání evropských fondů zrychlím. To je moje odpověď. Jen se ptám, proč se všichni ti lidé neznepokojovali už před několika měsíci. Vždyť je čerpáno jen 0,3 procenta finančních prostředků a tady bylo zadání, že to má být do konce tohoto roku osm procent. A to nikomu nevadilo? To je alarmující.

* Pikantní také je, že Jan Vitula byl kandidátem TOP 09 na ministra školství.

Ano, je to tak. Dokonce jsme spolu vyjednávali koaliční dohodu a už při tomto vyjednávání jsme naráželi na nepochopení, že bychom měli na ministerstvu auditovat evropské fondy. Nakonec to ale ve vládním prohlášení zůstalo.

* A neobáváte se, že to může vyvolat problémy u koaličního partnera?

Podívejte, já zase nedělám takové věci, aniž bych o tom neinformoval koaliční partnery. Ve chvíli, kdy jsem se pro to rozhodl, tak jsem – připouštím, že jen sms zprávou – o tom informoval vedení TOP 09 a pak jsem teprve činil. Všem jsem říkal, že to není nic proti koaličnímu partnerovi. Personální odpovědnost je ale mojí věcí.

* Příští rok chce vláda – jako jediným státním zaměstnancům – přidat učitelům. Je to tak, že?

Ano. Mám na platy vysokoškolsky vzdělaných učitelů v rozpočtu přes dvě miliardy korun.

* Mladí učitelé by měli brát minimálně dvacet tisíc měsíčně. K tomu je potřeba změna zákoníku práce a platových tříd, kterou prý ale s největší pravděpodobností ministr práce Drábek nestihne do konce roku prosadit. Tak co s tím?

Mohl bych dát ty peníze učitelům už teď. Můžu je volně poslat ředitelům a nechat na nich, jak své učitele ocení, jaké jim dají osobní ohodnocení. To by ale podle mě nebylo dobře.

* Proč?

Bojím se, že by to nerozdělili spravedlivě. Už se to totiž stalo. Tak se to udělalo s těmi čtyřmi miliardami, s takzvaným liškovným, které pro učitele bývalý ministr získal a dodneska na to část učitelů vzpomíná s hořkostí. Já se tomu nedivím, protože management škol ještě není nastaven tak, jak by měl být. Ředitelé nemají odpovědnost, nejsou odvolatelní. Proto jsme se rozhodli novelizovat zákoník práce, abychom mohli hýbat s tarify.

* Ale jak jsem řekl, to se prý do konce roku těžko stihne.

Pan ministr Drábek mi garantoval, že to stihnou.

* A co legislativní proces v parlamentu?

Bude to tip top, ale myslím, že to půjde.

* Máte připravený nějaký plán B, kdyby se to nestihlo?

Verze B je taková, že se to zvládne třeba v únoru a v lednu můžu ty peníze učitelům poslat liškovným, tedy, že je pošlu ředitelům s tím, aby respektovali budoucí tabulku tarifů.

* Vy těm ředitelům tedy ale opravdu vůbec nedůvěřujete.

Byli ředitelé, kteří skutečně dokázali ocenit ty nejlepší. Nicméně na poměrně velkém počtu škol fungují příbuzenské, kamarádké, nadstandardní vztahy ředitele a některých podřízených a tomu mají zvýšené tarify zabránit. Je to velký problém.

* A co šetření ve školství? Vysoké školy dostanou rozpočet o deset procent nižší. Neohrozí je to?

Problém, který jsem zdědil, je, že je čím dál méně studentů a čím dál více škol. Nedovedu si představit, že by v roce 2012 byla úplně stejná síť vysokých škol. Přijdou státní maturity a to může být síto, které ještě sníží počet uchazečů o vysokoškolské studium. Nedovedu si představit, že by vysokých škol nebylo méně. A to platí i pro střední školy.

* O kolik myslíte, že by mělo být vysokých a středních škol méně?

Dnes máme střední školy naplněny z šedesáti procent. Já chci, aby byly zaplněny z devadesáti procent. Pojďme takto ty školy seškrtnat. Střední školy může ministerstvo školství ovlivnit.

* Takže o třetinu méně. A vysoké školy?

Těm to takto nalajnovat nemůžu.

* Váš odhad? Kolik Česká republika potřebuje vysokých škol?

Také asi o třetinu méně.

* A může to ministerstvo školství nějak ovlivnit?

Dokážu to ovlivnit penězi. Pošlu více peněz za kvalitou a méně za kvantitou. Jenom je potřeba nastavit tu správnou míru tak, aby ty kvalitnější školy obstály a ty méně kvalitní na peníze už nedosáhly. Pokud ale tohle neuděláme, tak neufinancujeme rok 2012.

* Uvědomujete si, že výlohy České republiky na školství jsou stále pod průměrem Evropské unie?

Ano. Ale na druhou stranu, když ve Velké Británii mají jen o padesát procent více vysokých škol, ale je tam sedmkrát více obyvatel, tak je něco v nepořádku. My máme příliš širokou síť škol. Já bych více lpěl na efektivnosti vynaložených prostředků do školství a jestli bych něco zazlíval svým předchůdcům, tak to, že neustále říkali: „Podívejte, kolik prostředků se vydává v Evropské unii na školství,“ ale vůbec nezaznělo: „Podívejte se, jakou efektivní síť tam mají.“ Oni jen do toho bezedného pytle sypali další peníze, a s tím já chci přestat.

Josef Dobeš fi28. 2. 1964 v Boskovicích N absolvoval S střední průmyslovou školu strojní v Brně N vystudoval obor psychologie na F filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně N pracoval jako psycholog ve vazební věznici Pankrác 2002 zakládal stranu Věci veřejné od 2003 je místopředsedou VV 2008 – 2009 byl členem správní rady firmy ABL 2010 byl zvolen poslancem a jmenován ministrem školství